

ПРОТОКОЛ
публічного обговорення питань реалізації Комплексної зведеної програми підвищення безпеки енергоблоків атомних електростанцій (КЗПБ) та Плану екологічних та соціальних заходів КЗПБ

Дата проведення: 22 листопада 2019 р.

Місце проведення: м. Нетішин, вул. Лісова, 6, Інформаційний центр ВП ХАЕС

Присутні: 37 осіб (див. Додаток 1)

Порядок денний:

1. Вступне слово – Д.А. Лавренов, заступник Директора з комунікацій, директор департаменту комунікацій Дирекції з комунікацій ДП «НАЕК «Енергоатом».
2. Презентаційна частина:
 - 2.1. Презентація «Реалізація Комплексної зведеної програми підвищення безпеки енергоблоків атомних електростанцій (КЗПБ) (станом на 30.09.2019 р.)» - Д.А. Лавренов, заступник Директора з комунікацій, директор департаменту комунікацій Дирекції з комунікацій ДП «НАЕК «Енергоатом».
 - 2.2. Презентація «Виконання плану екологічних та соціальних заходів КЗПБ (станом на 30.09.2019 р.)» П.М.Русінко, начальник відділу поводження з РАВ ТОВ «АЕСКАР»
 - 2.3. Презентація «Реалізація плану залучення зацікавлених сторін КЗПБ (станом на 30.09.2019 р.)» - П.М.Русінко, начальник відділу поводження з РАВ ТОВ «АЕСКАР»
3. Дискусійна частина (запитання, коментарі, зауваження громадськості та відповіді фахівців).

Розгорнута інформація про обговорення (наводиться на мові оригіналу)

1. Вступне слово (Д.А. Лавренов)

Доброго ранку, шановні колеги! Радий всіх вітати на наших чергових громадських обговореннях реалізації Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки енергоблоків АЕС (КЗПБ) України. В першу чергу, хочу всім подякувати за присутність на сьогоднішньому заході. Як ви знаєте, такі обговорення Компанія проводить щорічно на всіх майданчиках АЕС, в тому числі і на Хмельницькій атомній електростанції.

Деякі слова про саму програму і взагалі - чому ми проводимо ці громадські обговорення.

Компанія НАЕК «Енергоатом» з метою необхідного підвищення рівня безпеки всіх енергоблоків атомних електростанцій реалізує Комплексну (зведену) програму підвищення безпеки енергоблоків українських АЕС (КзПБ).

Ця програма була започаткована у 2011 році і фінансується за рахунок власних і кредитних коштів. Під цю програму було залучено 600 млн. євро кредитних коштів від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) та організації Євратом. Інша частина - це ще понад 700 млн. євро, - фінансується за рахунок власних коштів Компанії НАЕК «Енергоатом».

В рамках реалізації цієї програми і взятих на себе зобов'язань перед кредиторами було досягнуто домовленості про те, що громадськість, в рамках реалізації програми прозорості Компанії, повинна мати всю необхідну інформацію про хід реалізації цього проекту КзПБ, а також про його потенційний і реальний вплив на оточуюче середовище та всіх зацікавлених сторін. Саме тому було розроблено ще два документа – це План екологічних і соціальних заходів (ПЕСЗ) в рамках реалізації КзПБ і План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС).

Якщо говорити просто, то обидва документи націлені на те, щоб максимально підвищити прозорість і підзвітність щодо реалізації цього проекту. Щоб громадськість могла у будь-який час отримати всю необхідну інформацію, як стосовно технічних заходів по реалізації програми КзПБ, так і стосовно її можливого впливу на оточуюче середовище та соціальну сферу.

Ну, і, відповідно, вся інформація про реалізовані технічні заходи, вся інформація стосовно ПЕСЗ та ПЗЗС і їх реалізації знаходяться на офіційному сайті НАЕК «Енергоатом», а також на сайтах атомних електростанцій. Тому, можете у будь-який момент, будь-який час з ними ознайомитися.

Сьогодні в рамках наших громадських обговорень будуть представлені три презентації. Перша презентація стосується безпосередньо реалізації КзПБ; друга презентація пов'язана з реалізацією ПЕСЗ і третя – ПЗЗС.

Я пропоную, якщо ви не проти, щоб ми пройшли всі три презентації, доповіли сьогоднішні наші учасники і після цього ви можете задати питання будь які, які стосуються реалізації КзПБ і сьогоднішніх громадських обговорень. Якщо ви не проти, я пропоную починати, будемо намагатися зробити все достатньо швидко, як сьогодні в тренді - «в турборежимі», ну, спробуємо.

2. Презентаційна частина (доповідачі: Д.А. Лавренов, П.М. Русінко)

2.1. Презентація «Реалізація КЗПБ (станом на 30.09.2019)» (Д.А. Лавренов) - див. Додаток 2.

Модератор (Д.А. Лавренов):

Я хочу передати слово своєму колезі, якій також працює в рамках реалізації цієї програми в компанії ТОВ «АЕСКАР», – Павлу Русінко, який розкаже про виконання ПЕСЗ і ПЗСС.

Павло, будь ласка.

2.2. Презентація «Виконання Плану екологічних та соціальних заходів КЗПБ (станом на 30.09.2019)» (П.М. Русінко) - див. Додаток 3.

2.3. Презентація «Реалізація Плану залучення зацікавлених сторін КЗПБ (станом на 30.09.2019)» (П.М. Русінко) - див. Додаток 4.

Модератор (Д.А. Лавренов):

Дякую, Павло, за презентації.

Шановні колеги! Ми прослухали наші три презентації, як я і обіцяв, і у вас - як сказав Павло, - у вас є унікальна можливість потрапити в «Книгу запитань та відповідей», тому, будь-ласка, ваші запитання і ми разом з колегами з ХАЕС готові будемо на них відповісти.

3. Дискусійна частина (модератор – Д.А. Лавренов)

Запитання (О. І. Дейталюк, редактор газети «Трудівник Полісся»):

Ветерани Збройних Сил і праці Славути просили спитати таке: чи будуть громадські слухання присвячені оцьому інциденту на турбогенераторі першого енергоблоку, що стався в серпні цього року? Отаке питання.

Модератор (Д.А. Лавренов):

Дякую за запитання. Громадські слухання з приводу чого?

Уточнення (О.І. Дейталюк):

З приводу цього інциденту. Я переказую так, як вони запитують. Збиралися приїхати сьогодні, але не вийшло там з якихось причин.

Відповідь (Д.А. Лавренов):

Дякую. Ну, я можу відповісти на це питання. Я думаю, що громадських слухань ніяких не буде, тому що це - абсолютно виробнича ситуація. Була поламка обладнання, яка зараз усувається в межах тих планів і графіків, які затверджені на рівні Компанії. Безумовно, як і будь який... як і будь яке виробництво - трапляється інколи так, що обладнання приходить... відбувається якась поламка обладнання. Тому, тут - це має серйозні наслідки, звісно, для енергосистеми, для роботи ХАЕС, продовження ремонту енергоблоку на такий довгий термін. Але по суті, це не вплинуло на екологічний стан, на радіаційний стан, тому я не впевнений, що взагалі це доцільна ідея, те що не будуть проводити громадські слухання - тут я впевнений на 100%.

Якщо є якісь додаткові питання у організації, у представників цієї організації, я думаю, що вони можуть або в письмовому порядку, або в рамках звернення до нашого інформаційного центру, до інформаційної служби

управління по зв'язкам з громадськістю та відділу по зв'язкам з громадськістю звернутися і отримати всі роз'яснення від фахівців ХАЕС.

Репліка (О.І. Дейталюк): Дякую.

Модератор (Д.А. Лавренов):

Тетяна Степанівна ви можете дати роз'яснення?

Відповідь (Тетяна Степанівна Лиситчук, начальник відділу роботи з громадськістю і ЗМІ ХАЕС):

Да. Щоденно ми направляємо повідомлення, в тому числі, на електронну газету «Трудівник Полісся». І сьогодні направили повідомлення, що триває така-то доба ремонту, більше того, навіть, які ремонтні роботи використовуються в графіку і як працює другий енергоблок, він. Це - щоденна наша інформація. На автовідповідачі вона записана. На сайті вже вона є. Всі, хто цікавиться – всі джерела доступні, електронні вони є.

Взагалі-то, громадські слухання - там законодавством передбачено за яких умов і з яких питань вони проводяться. З питання зупинки енергоблоку на ремонт законодавством ядерним не передбачено проводити громадські слухання.

Модератор (Д.А. Лавренов):

Дякую за запитання. Шановні колеги, будуть ще запитання?

Запитання (О. В. Яськів, голова профспілки пенсіонерів ХАЕС):

Я голова профспілки пенсіонерів ХАЕС.

Перше питання: мене дуже цікавить, що ми всі знаємо, що наша електромережа зараз підключена до російської електромережі. І ми зараз беремо якійсь % електроенергії з Росії.

У мене питання до керівництва НАЕК «Енергоатом»: як ми так будемо куплять в Росії цю електроенергію, то чи буде будуватися тоді третій і четвертий блоки? Бо зараз можна купляти в Росії набагато дешевше платити грошей, ніж будувати третій і четвертий блок. Прийшло нове покоління до влади, я так думаю, що вони не дуже розуміють, що це таке. І чи НАЕК зараз робить таке, щоб нашого молодого міністра енергетики переконати в тому, що треба будувати третій блок. Це у мене перше було питання.

А друге у мене питання для нашого керівництва, нашої атомної станції. Значить, ми за жовтень місяць получили за опалення нашого будинку, я маю на увазі - нашого будинку, дуже велику суму грошей, за 10 днів. Значить, коли я цим питанням зайнялась, то оказывається, що наш виконком підняв ціни на теплову енергію в 1,5 рази.

У мене питання: чи знає про це наша атомна станція, чи вони узгодили це питання? Чи може це робить виконком без відома нашої атомної станції? Ну і все.

Відповідь (Д.А.Лавренов):

Дякую за запитання. Я тоді розпочну з першого, а потім, можливо, хтось з колег - представників АЕС відповість на друге запитання.

Щодо першого питання скажу вам наступне. Ви знаєте, що з 1 липня у нас запрацював новий ринок електроенергії. Ну, по суті це – *(взагалі)* ринок електроенергії, до цього ринку у нас не було. І Компанія НАЕК «Енергоатом» теж поклала певну надію на те, що вона зможе за ринковою ціною або ціною, наближеною до ринкової, продавати свої кіловати електроенергії.

Але уряд, в першу чергу, і міністерство наше профільне зараз енергетики та захисту довкілля, розуміючи, що ринкова ціна електроенергії «Енергоатом» призведе до суттєвого зростання цін як для промисловості, так і для населення, вирішили обмежити дії державної компанії для «Енергоатом» та «Укргідроенерго» механізмом покладання спеціальних обов'язків - механізм ПСО, - і обмежити відпуск електроенергії у вільний ринок до 10%. 90% – це наші зобов'язання ПСО. По суті соціальні зобов'язання нашого підприємства - продавати електроенергію гарантованому покупцю на ринку для подальшої реалізації для населення по низьким, умовно кажучи, соціальним цінам.

Врешті склалася на ринку після таких заходів така ситуація, що найбільший виробник електроенергії – НАЕК «Енергоатом» був фактично виключений з цього ринку і виключений з ринку прямих договорів, працюючи лише на двох ринках: внутрішньодобовому та ринку на добу наперед.

І на ринку у нас з'явився один тільки гравець, який, дійсно, працює в ринку, це - приватна компанія ДТЕК. Коли наші державні очільники усвідомили що і як вони нарobili, що для промисловості ціни стали дуже високі - для населення ціни залишилися, а для промисловості вони стали дуже високими, – вони почали думати, як з цієї ситуації вийти.

І в вересні місяці все, що вони придумали – це внести відповідні зміни в законодавство і дозволити імпорт електроенергії з країн, які не входять в європейське енергетичне співтовариство, це - Росія і Білорусь.

На сьогоднішній день ми маємо – на початок листопада, – що сумарний обсяг імпорту електроенергії з цих двох країн досяг 1,2 ГВт на добу. Дуже багато, насправді. І всі високовольтні мережі, передачі магістральні - вони теж дуже швидко окупаються, - мережа для передачі електроенергії для, безпосередньо, імпорту з Російської Федерації та Білорусі.

Ми розуміємо всі наслідки таких дій, і активно працюємо з депутатським корпусом, в першу чергу - з депутатами нашого профільного комітету. Працюємо, тому що вони приймають такі рішення, а не міністерство.

Щодо внесення відповідних правил у законодавство і заборону такого імпорту електроенергії, як такого, що шкодить нашій українській енергетичній системі і шкодить, безпосередньо, обсягу виробництва електроенергії атомними електростанціями. Ми розуміємо, що є і інші ризики, тому що з нового року вже запланований пуск першого блоку білоруської АЕС, яка знаходиться в місті Островець. Білорусь до

сьогоднішнього часу повністю забезпечує себе електроенергією - без АЕС, а в них ще з'явиться стільки, такий обсяг надпотужностей, який треба кудись продавати. Вони планували продавати в країни Прибалтики – в Литву. Але Литва дуже жорстку зайняла позицію. І тепер, як ви знаєте, у нас також є певне напруження. Тому що, якщо Литва і ЄС бойкотували купівлю електроенергії з Білорусі, то Україна тим більше має не купувати електроенергію з нової АЕС, яка побудувалася, а, безумовно, користуватися своєю власною електроенергією, напрацьованою тут - українськими АЕС.

Ми проводимо дуже багато заходів з цього приводу і найближчий захід – це велика конференція разом з профільними громадськими організаціями, яка організовується «Українським ядерним товариством» разом з «Українським атомним форумом», буде проведена 4 грудня якраз присвячена цьому питанню - питанню нового енергоринку і питанню імпорту електроенергії, в тому числі, з Російської Федерації.

Тому, я сподіваюсь, що найближчим часом все ж таки наші народні депутати, наш Кабінет міністрів прийме правильне, зважене рішення, яке дозволить, по-перше, повністю навантажувати вітчизняні енергоблоки, по-друге, давати їм фінансову можливість заробляти гроші відповідним чином, справедливу ціну за вироблені кіловати, які можна буде пустити на добудову, в тому числі енергоблоків Хмельницької станції - те про що ви задавали запитання.

Дякую! В нас є ще друге питання - про тарифи.

Відповідь (Т. С. Лиситчук):

Ну, хочу сказати, що ХАЕС займається розрахунком вартості тарифних послуг на теплопостачання, водовідведення і на все інше, що надає станція. Вони направляються в нашу комісію національну – НКРЕ КП, - ця комісія затверджує ці тарифи.

От буквально Гусаров пише в сьогоднішньому номері: ми даємо для громадськості інформацію про те, що буде змінено в цьому плані - тарифна політика. Але, це не тільки сьогодні ми даємо, бо це чергове коригування тарифів, кожен раз в нашій газеті «Перспектива» (наші ветерани отримують всі газети, оскільки ви просите - ми їм доставляємо щоп'ятниці). В газеті «Перспектива» і на сайті нашої ХАЕС всі зміни в тарифній політиці, які тільки є, ми буквально відображаємо весь час.

Якщо щось десь пройшло мимо вас, то до цього можна буде повернутися. Якщо ви не отримали відповіді на ваше питання, ми дамо вам більш конкретно через газету. Наприклад, якщо вас цікавить, як змінювалась тарифна політика на протязі року. І сьогодні буквально - бо ще газети нема, ми її не вивезли, вона тільки закінчила друкуватися в друкарні нашої станції, - і ми розміщуємо буквально в сьогоднішньому номері наступну інформацію. Це я для зразка, для прикладу - інформація про намір ВП ХАЕС здійснити коригування тарифів на теплову енергію, послуг з постачання гарячої води та послуг з постачання теплової енергії. Ось буквально, велика інформація,

вона вийде в сьогоднішньому номері газети «Перспектива». А я можу дати просто роздруковані матеріали з цього приводу.

Запитання (О. В. Яськів):

Но я вчора дзвонила на Запорізьку атомну і там інші цифри. Інші цифри і набагато менше ніж наші. У нас стало 224,6 за Гкал, то у них стало 185. Як воно вже рахується? Якщо ми вже в НАЕК то чому у нас такі розрахунки, а в них такі розрахунки?

Відповідь (Т. С. Луситчук):

Вони ніколи не були однаковими. Але я, нажаль... Я - керівник відділу роботи з громадськістю і я вам обіцяю, що ми візьмемо відповідне інтерв'ю у нашого керівника комунального закладу, комунального господарства, усіх наших відповідних служб і через газету дамо вам відповідь обов'язково, після сьогоднішніх громадських слухань.

Репліка (О. В. Яськів): Добре, дякую

Уточнення (Д.А.Лавренов):

Я ще раз хотів наголосити, що атомна станція - вона не має безпосереднього відношення до формування ціни на теплову енергію для кінцевих споживачів, це підприємство - постачальник теплової енергії. А ваше підприємство?..

Коментар (Т. С. Луситчук):

Да, наше.

Уточнення (Д.А.Лавренов):

На місті, у вас - немає.

Запитання (В.О. Мильчук, головний редактор «Трудівник Полісся», Славута):

Я хочу задати, можливо, таке «обивательське» питання, але ж воно дуже важливе. Ми вам дякуємо, що ви досконально розповіли про збільшення безпеки атомних станцій, ми знаємо - в Києві відбувся семінар регіональний з приводу питань загрози внутрішнього порушника. Я думаю, що якраз це питання турбує людей, мабуть стосується цієї проблеми. Ми говоримо сьогодні багато про те, що інженерні служби, всі працюють на те, щоб безпечна станція ... знаєте. Але завжди є людський фактор і його не можна виключати, як і ту ганчірку, яка втрапила в турбогенератор. Спочатку атомна станція не інформувала про це, але згодом все це виявилось, і вже відбувся навіть суд.

Я хочу таке питання поставити і знаю від людей - сьогодні у нас є така манія, у наших всіх людей, - весь час користуватися смартфонами, гаджетами. Був час, коли на атомній станції забороняли з собою приносити мобільні телефони, їх залишали на прохідній. Сьогодні, наскільки я знаю від людей, які працюють на станції, всі сидять в смартфонах, де б не були, на яких би робочих місцях. І це настільки страшно, тому що ми розуміємо, що

це захоплює - людина може в якійсь момент не відреагувати на якусь ситуацію.

Я би хотіла, щоб це питання, яке хвилює людей, з яким звертаються вони до нас, по-перше, ставило якби до відома і керівництво НАЕК і говорилося на всіх атомних станціях, тому що це - дуже серйозне питання. Я вважаю, що – можливо, комусь і смішним здається, - тому що, це ніби і звичайним здається, нормальним. Ми користуємося гаджетами і смартфонами, але ж тут такий об'єкт, де не можна цього дозволяти. Я думаю, що треба обмежити користування, це - така одна проблема.

Друге: в нас такі чутки - теж в Славуті поширюються, оскільки зміцнюється наша база в Цвітосі, там добудовується сховище і т.д., - пішли чутки, що будуть вивозити туди відпрацьовані радіоактивні відходи. Ну я розумію, що це неможливо, це не буде, але ж ми хотіли б, щоб ви розповіли про те, де будуть діватися відпрацьовані радіоактивні відходи на нашій станції, розповіли досконаліше і щоб ми могли повідомити це теж читачам.

Відповідь (Д.А.Лавренов):

Добре. Дякую вам за запитання. По-перше, перше запитання, щодо використання смартфонів - ну, я, в принципі, підтримую. Тому що ви бачите: я теж залежу від гаджетів, там сиджу часами, що мені одно щось не вистачає, але насправді може, моя робота з цим пов'язана. Я розумію, що оперативний персонал, ремонтний персонал... ви, дійсно, абсолютно праві.

Але тут треба говорити, по-перше, з фахівцями атомної станції, по-друге, я зі свого боку скажу: не так багато у нас молодого персоналу прагне працювати на атомній станції. Якщо ми ще заберемо можливість користуватися мобільними телефонами, то вони точно, напевно у нас працювати не будуть. Не підуть скоріше за все. Я коли, знаєте, буваю на об'єктах західних, європейських - в Америці теж був, - рівень, скажімо так, демократії, вседозволеності там на десятки разів вище ніж рівень контролю і порядку тут. Тобто там.. там люди можуть в реакторному... в реакторному - ні, ну в турбінному цеху перекурити, бутерброд з'їсти там, кока-колу попити і т.д. У нас, таке ... просто це шок.

Репліка (В.О. Мильчук): У них не було Чорнобиля, перепрошую, у них не було Чорнобиля.

Репліка: У них була своя аварія - Три-Майл-Айленд.

Продовження відповіді (Д.А.Лавренов):

На сьогоднішній день, я з вами згоден, що потрібен певний контроль, але мені здається він досягається не за рахунок того, що людину в чомусь обмежити, а за рахунок того щоб вибудувати таку систему управління і контролю персоналом, яка б дозволяла на тих етапах, де людський фактор ще залишився... Тому що коли ми говоримо про безпеку в цілому, про ядерно-радіаційну небезпеку, яка може впливати на навколишнє середовище, сучасні енергоблоки, які експлуатуються в Україні, - там людський фактор не важливий. Будь-яка важка аварія вона не може

відбутися за вини людини безпосередньо, активні і пасивні системи безпеки - вони цього не допустять зробити. Що б людина не робила - користувалася смартфонами, я не знаю, відключилася на роботі, у неї був якийсь психічний зрив – це не дасть ніяких наслідків для атомної станції - таких негативних і для оточуючого середовища. По суті питання таке - можна з керівництвом станції ці питання піднімати.

Відповідь (Т.С. Лиситчук):

Це один із елементів фізичного захисту. Такі речі є. При вході в машзал висить величезне оголошення: «Вимкніть телефони!» Там, де розміщена особливо чутлива електронна апаратура, – «Вимкніть телефони!». Але 5 тисяч персоналу у нас, які працюють на елементарних робочих місцях, на таких як ви всі вдома, їм дозволено користуватися телефонами, бо це не впливатиме на технологічні процеси, а там, де ця заборона є і цей вплив є, обов'язково скрізь висять такі написи.

Репліка (О.І. Дейталюк): А контроль, питання контролю?

Уточнення (Т.С. Лиситчук):

Контроль, звичайно є. Звичайно є контроль.

Уточнення (Леонід Волков, заст. начальника електроцеху ХАЕС):

На території станції розміщені відеокамери, які дозволяють наглядати за персоналом. Так само робляться щоденні обходи керівництва, які теж звертають увагу на це.

Репліка (В.О. Мильчук):

Питання в тому, що вони користуються не з метою, щоб поліпшити свій робочий процес, а в особистому плані.

Репліка (О.І. Дейталюк): Граються, грубо кажучи.

Репліка (В.О. Мильчук): Так граються з тими смартфонами.

Відповідь (Л. Волков): Ні, такого немає.

Модератор (Д.А.Лавренов):

Може, тоді до другого питання перейдемо - до радіоактивних відходів.

Розпочну якби здалеку: в міжнародній термінології є два поняття, які не тотожні – це відпрацьоване ядерне паливо та радіоактивні відходи. Я прошу ці питання не плутати, особливо серед журналістів, представників ЗМІ, які цікавляться тематикою атомної енергетики.

В офіційній термінології МАГАТЕ ці питання розділені. Чому вони розділені? Тому що відпрацьоване ядерне паливо не вважається на сьогоднішній день радіоактивними відходами. А вважається більш цінним ресурсом, який можливо використовувати як в реакторах третього покоління, четвертого покоління, так і в інших галузях народного господарства.

Відносно відпрацьованого ядерного палива: цикл поводження в нас з відпрацьованим ядерним паливом на сьогодні виглядає наступним чином. Все відпрацьоване ядерне паливо з реакторів ЗАЕС - 6-ти реакторів, - після його витримки (для остаточного енерговиділення в басейні витримки) переміщається на пристанційне сухе сховище відпрацьованого ядерного палива, яке знаходиться на майданчику ЗАЕС.

Сховище побудоване за американською технологією («Дюк інжиніринг») і розраховане на весь строк експлуатації, з урахуванням продовження терміну експлуатації всіх енергоблоків ЗАЕС.

До останнього часу все паливо з трьох інших атомних електростанцій (ХАЕС, ЮУАЕС та РАЕС) вивозилося на переробку та тимчасове зберігання в Російську Федерацію. В рамках цієї переробки (*планувалося*) з палива забирати всі цінні радіоактивні елементи і в Україну мали повертатися вже радіоактивні відходи, які передбачалися для подальшого захоронення (*в Україні*). Ця схема поводження з відпрацьованим ядерним паливом - вона не дуже сильно влаштовувала українську сторону. Багато років наша Компанія - ще починаючи з початку 2000 років, - намагалася створити такі умови, щоб а) витратити менше коштів для поводження з відпрацьованим ядерним паливом, і б) щоб ми змогли ці цінні ресурси - я ще раз повторюю, - щоб ми змогли ці цінні ресурси зберігати для себе, а не віддавати їх комусь.

І тому, було прийняте рішення про будівництво Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП), яке зараз в нас, як ви знаєте, добудовується у Чорнобильській зоні відчуження поруч з селищем Буряківка. Сховище відпрацьованого ядерного палива - воно будується зараз, воно будується по технології американської компанії Holtec International. Це також сховище сухого типу, тобто відпрацьоване ядерне паливо знаходиться в багатошарових контейнерах, які заповнені інертним газом, там немає рідини, тому все - сухе сховище. Паливо після басейну-витримки на АЕС буде перевозитися на майданчик централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива і зберігатися там протягом 100 років. Сховище розраховано на всі три АЕС, які не мають свого власного сховища і на весь період експлуатації з урахуванням продовження терміну експлуатації.

Тепер відносно, є ще такі маніпуляції щодо звезення, якихось інших радіоактивних відходів, як кажуть нам – це радіоактивне звалище в Чорнобильській зоні. Ну його називають в ЗМІ по різному, але я прошу вас не піддаватися на ці маніпуляції і в першу чергу, маніпуляції викликані тим... а ви зараз самі скажете чим. Викликані вони тим, що відпрацьоване ядерне паливо, яке ми відправляли на переробку в Російську Федерацію, послуги по переробці та тимчасовому зберіганню, коштували Україні приблизно 200 млн. доларів на рік. Вартість пускового комплексу централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива нам обійдеться десь 240 млн. доларів і строк будівництва 3 роки. Після цього ми не платимо гроші –200 млн. доларів за переробку. Тепер можете подумати, кому було вигідно на

протязі 20 років гальмувати будівництво цього сховища і називати його то ядерним могильником, то ядерним звалищем, то чимось іншим. Це - великий комерційний ринок, за який велась комерційна війна. Бажано не піддаватися на це, не піддаватися на такі провокації, маніпуляції відверті, викривлену інформацію.

На сьогоднішній день це високотехнологічний об'єкт, головне – це перший об'єкт, який спроектований та буде збудований за часів незалежної України. Тобто, який спроектований, ми добудовували енергоблоки АЕС, але вони були запроектовані ще за часів Радянського союзу. Цей об'єкт, як ми як спроектували, так і збудуємо вже за часів незалежної України. Це об'єкт дуже технологічний. На сьогоднішній день унікальний за своїм рівнем безпеки тому, що там 4 бар'єри безпеки і саме сховище дотримує всі можливі і неможливі фактори впливу на оточуюче середовище. І в випадку, навіть, якоїсь важкої аварії, або в випадку там, наприклад, артилерійського обстрілу, прямого попадання снарядів, зона радіоактивного забруднення обмежується - тобто санітарно-захисна зона, – це 500 метрів навколо сховища, не 30 км, а 500 метрів. І сховище, я ще раз повторюю, знаходиться в зоні відчуження ЧАЕС.

Тепер, якщо з цим більш-менш розібралися, тепер щодо радіоактивних відходів.

Ми розуміємо, що на атомній станції напрацьовуються радіоактивні відходи і часто, людина, яка не знайома з атомною енергетикою, вона уявляє собі радіоактивні відходи, як таку зелену «бурлящу» рідину, яка стікає десь, кудись і в ній все розчиняється. Ну, все в нашій масовій свідомості, внаслідок фільмів.

Ми розуміємо, що в нас є, по-перше, рідкі відходи, і по-друге, є низько-, середньо- та високоактивні відходи.

Що таке низькоактивні відходи, тверді, наприклад? Якщо людина зайшла, працює в так званій «брудній» зоні, працює там, де є підвищений рівень радіаційного фону, - наприклад, обладнання яким вона працює, диск для куто-шліфувальної машини буде в нас - коли набере певну дозу радіації, - буде в нас радіоактивним відходом. Тут немає нічого надто страшного. І завдання на кожному майданчику атомної станції - всі ці комплекси, які зараз будуються - будуються комплекси переробки радіоактивних відходів, - їх завдання дуже просте – це максимально зменшити обсяг твердих відходів (у метрах кубічних) і максимально зменшити обсяг рідких відходів, щоб вони займали якомога менше місця. Для цього у нас є установки супер-пресування, супер-компактори, установки випарювання для рідких відходів і т.д., які нам дозволяють оці залишки радіоактивних відходів - особливо ми говоримо про високоактивні, - мінімізувати їх з точки зору їх обсягу у просторі. Якщо ви, до речі, продивитися нефінансовий звіт - там є вся інформація: скільки в нас є всіх відходів, які продукує АЕС, - високоактивних відходів на рік продукується менше 1 м³, тобто це, ви розумієте, не той обсяг...

Репліка (Т.С Лиситчук): В нас на сайті теж є.

Відповідь (Д.А.Лавренов) продовження:

Так, так, це є вся ця інформація, і це нормально для будь якого ядерного об'єкту, для будь якої АЕС, наше завдання – це мінімізувати обсяги цих відходів.

І тут я хочу сказати: з урахуванням того нового обладнання, яке постачається і тих комплексів переробки радіоактивних відходів, які нам будують на атомних електростанціях, ми дуже передові в світі в напрямку поводження з радіоактивними відходами. І ті обсяги, які ми напрацьовували, вони дуже маленькі, порівнюючи навіть з європейськими АЕС в тому числі. Нам є чим похвалитися, нашими відходами, плюс – наша Компанія розробила стратегію поводження з радіоактивними відходами, яка теж доволі сучасна і актуальна, яка включає всі ці заходи плюс використання нового сучасного обладнання, яке у нас встановлюють. Тому, якщо хтось... ширяться чутки, про те, що сюди будуть звозити радіоактивні відходи, то я намагався це спростувати. І щодо поводження з радіоактивними відходами на станціях – це світова практика, що всі відходи, які напрацьовуються на станції, вони, як правило, зберігаються на станції в такому вигляді.

Щодо звезення ядерного палива з інших країн - відпрацьованого на ЦСВЯП, про яке я казав, – це неможливо, по декільком причинам: по-перше, це неможливо, тому що наше сховище передбачається тільки для наших енергоблоків по кількості і ємності контейнерів, майданчика, який запроектований, а по-друге, що найголовніше, в такому випадку ми порушимо всі існуючі міжнародні договори та конвенції.

Репліка (П.М.Русінко): І національне законодавство.

Відповідь (Д.А.Лавренов) продовження:

Національне законодавство можна і змінити дуже просто. Ми знаємо зараз, що його швидко можна поміняти, там, за день буквально. Але ми змінюємо всі міжнародні наші конвенції та договори. Така ідея виникла не тільки в Україні. Ви розумієте, що є багато країн, які мають зовсім інший, значно нижчий рівень життя, і в багатьох був би такий....така спокуса, десь розмістити таке ядерне звалище, до якого з всього світу звозять все те, що комусь непотрібне.

Тому, міжнародними конвенціями, договорами, цілим рядом договорів було погоджено наступне: всі радіоактивні матеріали зберігаються в країні їх напрацювання.

Що це означає? Що я можу купити збагачений уран будь-де. Я можу купити на ринку. Це світовий ринок. Я купую за тою ціною і в тому обсязі, який мені потрібен. Я напрацьовую в своїй країні, як я хочу, якщо ми говоримо про мирні цілі, безумовно. А потім те, що я напрацював, я маю зберігати там, де ідеться напрацювання. Якщо я купив, наприклад, уран в Казахстані, його збагатив десь в Європі і після цього використав в Україні, я маю зберігати його в Україні. Якщо я використав його у Франції, то я маю зберігати його у

Франції. Якщо в Німеччині – то в Німеччині і т.д., це працює. Це міжнародний такий договір, який не порушується.

Тому, ми будемо зберігати лише своє відпрацьоване ядерне паливо, тому що інше зберігати не можемо, в зв'язку з тим, що ми порушуємо всі мислимі і не мислимі конвенції, договори. Україна на таке не піде, тому що може потрапити в дуже неприємну ситуацію. У нас такого немає в планах. Це абсурд, скажемо так, це теж маніпуляція тих кіл, які хотіли б, щоб це сховище не будувалося.

Запитання (В.О. Мильчук):

Перепрошую. Комплекси переробки радіоактивних відходів уже є на кожній атомній станції, так?

Відповідь (Д.А.Лавренов):

На кожній атомній станції, да просто вони добудовуються, поповнюються певним обладнанням. Це все дороговартісне обладнання, яке ми не можемо закупити за раз, тому воно поповнюється, десь – установки розрізання радіоактивних відходів, наприклад, компактори, пресування, випарювання і т.д.

Доповнення (Русінко П.М.):

Їх встановлення воно заплановане, наскільки я знаю, введений в дію на Рівненській...

Репліка: ми бачемо проект існування такого пристанційного сховища.

Відповідь (Д.А.Лавренов):

У нас це є до речі... я вам зараз передам, о тут в нас є. Впровадження комплексних ліній з переробки радіоактивних відходів. Тому я вам вручаю.

Репліка (В.О. Мильчук): Дякую.

Запитання (В.О. Мильчук):

І ми тут говорили за постачання електроенергії з Росії. А що була така необхідність Україні купувати в Росії? Чого, чого, а електроенергії у нас вистачає.

Відповідь (Д.А.Лавренов):

Дякую за запитання. Я ще раз повернуся до тої відповіді. Справа в тім, що НАЕК «Енергоатом» - на нас покладали механізм ПСО, - був виключений з ринку прямих договорів. Що таке ринок прямих договорів? Це означає, що я, як виробник електроенергії, як генеруюча компанія напряму або через біржу, як посередника, заключаю договір із споживачем, з великим. Ну, у мене є завод, умовно кажучи, Нікопольський завод феросплавів, який споживає 3,5 % всієї електроенергії - ну, близько 3 % зараз, - яка виробляється в Україні. Це дуже великий споживач електроенергії. Як і будь-які металургійні комбінати: Азовсталь, Криворіжсталь, Запоріжсталь - вони всі споживають дуже багато електроенергії і намагаються купити електроенергію якомога дешевше.

Нас - накладанням механізму ПСО, - «Енергоатом» був виключений із ринку прямих договорів, штучно виключений. І на ринку залишився лише один виробник – це великий ДТЕК Рената Ахметова, вугільна генерація, у якого, відповідно, ціна вища. І наші, я ще раз повторюю, керівники держави вирішили певним чином збити цю ціну, за рахунок можливості імпорту електроенергії, збільшення конкуренції на ринку прямих договорів. І всі ці великі підприємства, які зараз належать всім відомим олігархам, вони також побігли швидко – подати договори з постачальником компанії від Росії, для того щоб мати собі дешевшу енергію. Ось і вся логіка.

Безумовно, ми виступаємо проти цього, тому що ми втрачаємо ринок. Ми теж хочемо працювати на ринку прямих договорів, ми можемо дозволити собі продавати електроенергію за конкурентною ціною, і будуть купувати не в Росії, а купувати у нас. З урахуванням передачі, інших всіх речей, які пов'язані зі зростанням ціни. Тому, що там і переріз, безпосередньо, лінії електропередачі треба окупити - вклали гроші. На сьогоднішній день це 15 коп. на кВт, 20 коп. - теж аукціон проходить. Ми розуміємо, що ми конкурентні на цьому ринку, ми будемо продавати за більш вигідною ціною і будуть купувати у нас Енергоатому, а не десь в Росії. Ми домагаємось того, щоб відбулися певні зміни і нам, по-перше, дали можливість працювати на ринку прямих договорів, а по-друге, виключили з цього ринку наших імпортерів, які виробляють електроенергію в Росії і Білорусії.

Коментар: (Мильчук В.О):

Я тут не зловживаю часом? Я закінчу цю думку. В нас ще є такий момент. Відколи розпочався ринок електроенергії в Україні, то зник зональний тариф. Скажу, на прикладі нашої редакції, ми платили за місяць - у нас електродомовий стоїть, опалює наше приміщення; ми перейшли через газовий; залишили все ж таки електродомовий, оскільки це наша електроенергія, спокійніше, тариф буде стабільніший, - ми платили 9 тис. грн. в місяць за опалення нашого приміщення, в нас 240 м². Сьогодні платимо 25 тис. грн. в місяць.

Чому? Тому, що зник той зональний тариф і лічильники, які спеціально ставили для опалення, вже не працюють. Так само сьогодні страдають хлібозаводи. Вони працювали в нічну зміну, для того, щоб економити електроенергію і покращувати свій фінансовий стан.

То я хочу сказати, що ми надіємося, ми з вами за одно з «Енергоатом». Ми за то, щоб ви були на тому ринку, і щоб це вплинуло позитивно і на тарифи для населення, і міста. Міста, наприклад, на сьогоднішній день освітлення наскільки дорожче обходиться вночі, а було набагато дешевше. І ще до того додалося перетікання цієї енергії - я тут сміялась, що не реактивна енергія, а, я казала, радіоактивна електроенергія. Ми платимо за електроенергію, ми платимо за перетікання електроенергії. Тобто, до такої уже степені Ахметов піднявся над усіма, над Україною, що ми бажаємо, щоб ви перемогли в цьому двобої і вийшли на ринку.

Модератор (Д.А.Лавренов):

Ми теж сподіваємося, дякую вам, дякую вам.

Запитання (О.І. Дейталюк):

Данило Андрійович, от таке запитання.

Якою є загальна кількість працівників, тобто, персоналу ХАЕС, і наявність вакансій, серед нього? І наскільки перевищує штатний розпис ця наявність? Це перше запитання. Середня заробітна плата теж персоналу. Перш за все, цікавить Хмельницька АЕС.

І друге запитання – перспектива впровадження замкненого ядерного циклу, тобто виготовлення власного ядерного палива для атомних електростанцій. Це питання колись, якось стояло так гостро, актуально, сьогодні за це навіть не згадують чомусь, дивно. Прошу.

Відповідь (Д.А.Лавренов):

Дякую за ваше запитання.

Ну, по кількості працівників і середній заробітній платі на ХАЕС я, напевно, вам точно не скажу, тому що я не представник кадрової служби і там є статистичні дані, ну, зарплата середня по Компанії зараз складає, мені здається, в районі 24000 грн., тобто непогана.

Репліка (А.О. Беньковська, провідний інженер відділу соціальних питань Виконавчої Дирекції з персоналу ДП «НАЕК «Енергоатом»):
Двадцять один.

Репліка (Д.А.Лавренов):

Двадцять одна?

Відповідь (Т.С Луситчук):

Ну у нас вона у нас менша – вісімнадцять з гаком.

Модератор (Д.А.Лавренов):

І щодо кількості працівників?

Відповідь (Т.С Луситчук):

5200 і цифра варіюється.

Репліка (О.І. Дейталюк): Як і було так і є.

Відповідь (В.П. Гусаров, головний редактор газети Перспектива):
5215 чоловік.

Доповнення (Т.С Луситчук): Варіюється, там певна кількість людей, які тимчасово працюють. Більше 5000 чоловік.

Репліка (О.І. Дейталюк): Ну плюс-мінус, зрозуміло.

Модератор (Д.А.Лавренов):

Щодо кількості вакансій, я думаю ви можете розповісти?

Відповідь (В.П. Гусаров):

Перевищення штатного розпису немає.

В попередньому номері газети можна прочитати про це. Є в нас кадрова потреба в деяких напрямках. І це насамперед ІТ-спеціалісти, а решта кадрів те що положено по штатному розпису.

Відповідь (Т.С Луситчук):

Останні повідомлення про вакансії були в зв'язку зі створенням і введенням ринку електроенергії. Бо створювався спеціальний відділ при виробничо-технічній службі, який займається цим питанням. В двох номерах газети і на сайті в фейсбуці давали повідомлення. Був конкурсний відбір (конкурсний відбір був великий) набрали 4 чи 5 чоловік.

Доповнення (В.П. Гусаров): Там ще є потреба.

Відповідь (Т.С Луситчук):

Так, але там спеціалісти дуже високого рівня.

Відповідь (Д.А.Лауренов):

Тепер по останньому питанню, я ще на одне питання відповім.

По останньому питанню з приводу ядерного циклу замкненого.

Ну, в Україні, ви знаєте, він не можливий, тому що ми відмовилися в свій час від ядерної зброї. А замкнутий цикл передбачає наявність установок по збагаченню урану - і збагачення урану для атомної енергетики, і збагачення урану для військової ядерної зброї - це один і той самий процес, просто різний по часу і по ступеню збагачення.

На сьогоднішні день є дуже багато цікавих презентацій, якщо вам цікаво я вам поскидаю ці презентації через своїх колег. Ви подивитесь. Є чотири етапи ядерного циклу: це видобуток уранової руди, з неї виходить урано-оксидний концентрат, потім конверсія реконверсія і отримання, безпосередньо, збагаченого урану і фабрикація палива – це четвертий етап. Кожен з цих етапів - він має певну свою вартість і фабрикація палива - це приблизно 20 % від всієї вартості. Як ви знаєте, в Україні є перший і другий етапи цього циклу і, нажаль, сьогодні у нас є багато з цим проблем. Там "Східний гірничо-збагачувальний комбінат" (СГЗК) – наше державне підприємство, яке займається видобутком, створенням концентрату, - воно на межі банкрутства, викликано це тим, що не вкладали довгий час гроші в розробку наших уранових шахт. Видобуток урану в світі відходить вже від шахтового методу до методу підземного вилуговування (російською це «подземное выщевачивание»).

Таким способом зараз добувається, наприклад, більша частина урану в Казахстані. Це найбільша зараз країна по видобутку урану. І власне кажучи, коли починаєш рахувати все, що є на ринку, виходить, що – а) всі потужності збагачення вони надлишкові, тобто в світі в момент гонки озброєнь, було побудовано стільки підприємств по збагаченню урану, що зараз стільки не потрібно. Чому не потрібно? Тому що дуже багато урану, який використовується в мирних цілях він іде від всіх ядерних програм. Країни, які

напрацювали багато ядерної зброї розуміють, що вона не потрібна зараз у такій кількості на щастя і продають її в мирних цілях. Тобто, вже цей уран є на ринку збагачений, його багато, тому потужності надлишкові, жодний інвестор не буде вкладати сюди кошти.

Наступне питання, це видобуток урану. Ну, урану на ринку дуже багато і ціна останні п'ять років стрімко падає. Знову ж таки, тому що дуже багато урану добуває Казахстан. Вони зараз зменшують свій видобуток. Створили такий банк урану, для того, щоб якимось чином не опускати дуже низько, щоб вміти ще заробляти гроші на цьому.

Тепер, щодо безпосередньо, фабрикації палива. Ну, цей можливо один етап, який міг би Україні, нам знадобитися, тому що ми вже виробляємо, як ви знаєте, компоненти ядерного палива: головки, хвостовики наших тепловиділяючих збірок ми виробляємо на своєму сервісному підприємстві «Атоменергомаш». Нам залишалось би взяти вже якусь одну із існуючих технологій і вже займатися кінцевим етапом фабрикації палива. Але це, по-перше, – великі гроші будівництво такого підприємства, по-друге, – це треба сісти і чітко рахувати наскільки це буде вигідно і за скільки цей завод окупиться, якщо він взагалі окупиться. Дійсно рентабельність цього виробництва, тому що, як я казав, це 20 % від всього циклу. І наскільки ці 20% будуть впливати на кінцеву ціну, скільки ми будемо все ж таки повертати вкладені гроші і чи взагалі варто їх вкладати. Тобто, достатньо багато питань. Просто одне хочу сказати головніше, що, по-перше, ми не можемо створити - у будь-якому разі, якщо ми не хочемо потрапити в таку ж ситуацію, як у свій час потрапила країна Іран, - ми не можемо створити замкнений ядерний цикл, тому що ми будемо входити знову в коло країн, які можуть мати потенційно ядерну зброю. Ми залишимося просто в міжнародній ізоляції. Ну, і по-друге, на інших етапах дуже висока конкуренція і є надлишок виробничих потужностей. Це означає, що ціна на ці послуги на ринку зараз зменшуються. Ну, вона напевно почне збільшуватися при якісь обставинах, можна розглядати, зараз вона доволі низька.

Модератор (Д.А.Лавренов):

Дякую. Ще будуть питання?

Запитання (В.М.Дзісяк, механік, ЕРП ХАЕС):

Я б хотів задати питання по процесу ремонту обладнання. Як буде фінансуватися більш механізована праця, зменшення фізичної праці для того, щоб більш точно викорінити механічні роботи в процесі ремонту?

І друге питання. Як вираховується середньомісячна зарплата по станції? Чи покaдрово, чи в «общему і цілому»?

Модератор (Д.А.Лавренов):

Нажаль, але я не відповім ні на перше, ані на друге, тому що я не фахівець в цих питаннях.

Відповідь (Т.С.Луситчук):

Ми запишемо це питання

Модератор (Д.А.Лавренов):

Давайте ми запишемо і Тетяна Степанівна, щоб ми просто надали людині відповідь в письмовій формі.

Просто я чесно вам скажу, я не фахівець в кадровій службі настільки. Не маю такої інформації і тому, нажаль, те що можу розказати - розповідаю, те що не знаю...

Запитання (Г.А. Косік, «Нетішинський вісник»):

Останнім часом соцмережі гудуть про землетрус в Україні до 8 балів. Наскільки наша АЕС і, безпосередньо, всі АЕС, які є в Україні захищені від цього? Свого часу була така інформація, але, будь ласка, нагадайте.

Відповідь (Д.А.Лавренов):

Дякую за запитання. Цікаво, треба подивитися наскільки мій будинок захищений, в якому я живу, якщо так вже буде.

Наші всі атомні електростанції, ви знаєте, при формуванні кадастрів майданчику, по-перше, вибиралися такі місця, які максимально захищені від зсуву тектонічних плит, від інших... ситуацій, пов'язаних з руйнуванням земної кори і, відповідно, землетрусом. По-друге, атомні станції проектуються і будуються з урахуванням всіх найвищих норм і стандартів щодо сейсмостійкості. Ну і, по-третє, я думаю, що вам не треба хвилюватися щодо надійності атомної електростанції. Я думаю, якщо такий землетрус, то атомна станція має встояти точно.

Доповнення (А.О. Беньковська):

Я ще хочу додати. В свое время, когда проектировалась и строилась ХАЭС, я работала в институте «Энергопроект» и непосредственно занималась расчетами на сейсмостойкость всех трубопроводов и конструкций ХАЭС. Они все просчитаны на 9 баллов.

Доповнення (Михайло Сметанюк, ведучий інженер-технолог відділу модернізації ХАЕС):

Ще можна додати, щодо модернізації станції в рамках Комплексної (зведеної) програми у нас є також два заходи. Це 18101 – кваліфікація на сейсмічний вплив, де було абсолютно ще раз все перераховано відповідними організаціями і там де були потрібні, можливо, якісь компенсуючі заходи, там, гідроамортизатор, ще щось інше - вже у нас все це зроблено. Окрім цього, у нас є інший захід, це – 18120: сейсмічний моніторинг. Так називається захід, і буквально в серпні цього року вже в нас запрацювала система сейсмологічного моніторингу. Протягом чотирьох років будуть напрацювання і за рахунок цих напрацювань буде вироблена методика для того, щоб можна було, скажемо так, прогнозувати сейсмічні впливи. Наразі, зараз наша станція захищена від сейсмічного впливу.

Репліка (Г.А. Косік): Дякую.

Доповнення (Т.С. Лиситчук):

Найближча сейсмічна зона – це зона Вранча. Після Фукусіми всі атомні станції світу, в тому числі і Україна, провели тестування, так звані стрес-тести пройшли на рахунок впливу сейсмології. Заходи розроблені повністю і частково вони вже виконуються. Вони заплановані і від цього теж треба берегтися, - такі землетруси, такої сили, скільки ми живемо історія наша показує - у нас їх не було. Але всі необхідні заходи будемо вживати і ми до цього готові.

Доповнення (О.В. Голод Заступник начальника відділу охорони навколишнього середовища ХАЕС):

Ще добавлю, це малося на увазі 8 балів може бути в епіцентрі – зона Вранча в Румунії. Це не 8 балів для України, а, як всі розуміють, на відстані землетрус стає все слабкіше і слабкіше. То говорилося про 8 балів для зони Вранча - Румунія, а не для іншої території України.

Доповнення (Т.С. Лиситчук):

Разом з тим я вам хочу сказати, що під час проходження цих стрес-тестів малось на увазі і вплив ось таких катаклізмів природних. Позавчора у нас було тренування і за умовою тренування ось такий природний катаклізм – буревій стався тут на території станції. Перекриті були дороги, не можна було ніяк достатися, в аварійному режимі відпрацьовувалися ось такі ситуації. Наш персонал вчиться, як за - не дай бог, - виникнення подібної такої ситуація - як правильно себе вести і які дії вчиняти. Це буквально було в середу, ми повідомлення вже дали в засоби масової інформації.

Запитання (О.І. Дейталюк):

І таке запитання – фізичний захист ХАЕС і інших атомних електростанцій? Мається на увазі тероризм і так далі. Міжнародний в тому числі.

Модератор (Д.А. Лавренов):

Питання чи є він, чи його не має, чи на якому рівні?

Відповідь (О.І. Дейталюк):

На якому рівні, да.

Відповідь (Д.А. Лавренов):

На якому рівні? Ну, він на високому рівні знаходиться. Ви знаєте, після початку військової агресії Росії проти України у 2014 році ще були додаткові заходи запроваджені на кожному майданчику атомної електростанції. На сьогоднішній день кожна атомну електростанцію охороняє Національна гвардія України, укомплектована всіма необхідними засобами, всім необхідним знаряддям, технікою і всім іншим. Просто я, насправді, можу багато розказувати, тому що мав певне відношення до цього, але все, що робиться по фіззахисту воно в нас в таємниці.

Запитання (О.І. Дейталюк):

В тому числі і з повітря мається на увазі?

Відповідь (Д.А. Лавренов) продовження:

В тому числі і з повітря.

На сьогоднішній день єдиним, я відверто можу сказати, новим викликом і не тільки для України, а і для всіх атомних станцій світу є безпілотні літальні апарати, дрони і таке інше. На сьогоднішній день це новий виклик, але зараз вже є системи, в тому числі і ми використовуємо, з якими можна з цим боротися. Тому за це теж не треба хвилюватися.

Репліка (О.І. Дейталюк): Дякую.

Запитання (О.П. Бобіна, заступник міського голови м. Нетішин):

Проводивши такі тренування, про які говорить Тетяна... Пані, Тетяна, ми в місті так саме проводимо ці плани евакуації: чи частково, чи повністю відпрацьовуємо, по крайній мірі, документально. У нас виникла ситуація на останніх тренуваннях штабних, коли була ситуація розіграна, що цистерна перевертається, хімічні речовини розливаються, аміак, так при в'їзді у Нетішин. Якщо, наприклад, наші пожежники забезпечені хімзахисними комбінезонами, то поліція, нажаль, не захищена, а поліція найперша виїжджає, поліція і медична установа.

Чи буде, наприклад, це питання підніматися на рівні Енергоатому для того, щоб забезпечити саме дані структури, такими хімзахитами? Тому що ми в місті знаходимося, безпосередньо, ядерної енергетики і ситуації можливі будь-які.

Відповідь (Д.А. Лавренов):

Дякую за запитання.

Я думаю, що питання ініціативи забезпечення - спецодягом, в тому числі, - може іти і від міської влади. На прикладі ЮУАЕС, для забезпечення міської лікарні і забезпечення працівників міської лікарні спецодягом на випадок надзвичайної ситуації - це питання пішло у роботу, і воно має вирішитися вже в цьому році - закупівля спецодягу для медичних працівників. Тут - аналогічна ситуація. Я просто досвідом з вами ділюся. Тоді звернулося керівництво міської лікарні до керівництва Компанії, описало суть проблеми і як би поставило таке питання, що необхідна закупівля в такому обсязі і такій-то кількості цих спеціальних засобів для працівників лікарні.

Вам, я думаю, теж що з врахуванням того досвіду, який ви зараз отримали і аналізу цієї ситуації, варто просто звернутися з відповідним листом і прописати і кількість, по-перше, комплектів.

Коментар (О.П. Бобіна):

Я з вами погоджуюся, бо медична установа, ніби якби підпорядкування наше, а поліція – це зовсім інше відомство. Я звичайно теж рада би начальнику поліції, щоб він звертався.

Відповідь (Д.А. Лавренов) продовження:

Я думаю, що можна просто звернутися і до Компанії, і до керівництва нашої Національної поліції, для того щоб питання це просто підняти. Тому що Компанія сама не може виступити з такою ініціативою, це не в її повноваженнях. Треба, щоб був якийсь перший крок, якийсь запит зі сторони поліції чи міської влади, чи поліції разом з міською владою, тому що ви ж приймали разом участь в цих тренуваннях. Пояснити цю ситуацію, я думаю, що це буде перший крок, щоб почати цю проблему вирішувати.

Репліка (О.П. Бобіна): Дякую

Модератор (Д.А. Лавренов):

Дякую. Шановні друзі, якщо не має більше запитань... Да, будь ласка.

Запитання (В.М Дзісяк):

Чому в нас в пожарній частині не закупають "куб-життя"? Це - надувний матрац, який надувається буквально за 2-3 хвилини і першим ділом при пожежі йде спасіння людей, життя, а потім вже гасіння пожару. У нас в жодній частині немає цих кубів. Чи буде проведено обстеження цих закупівель?

Відповідь (Д.А.Лавренов):

Це не відноситься до повноважень Компанії, нажаль.

Репліка (В.М Дзісяк): Я тут доповнюю.

Модератор (Д.А.Лавренов):

Дякую, шановні друзі!

Якщо немає питань, я хочу всім подякувати за витрачений час, за вашу активність, вашу увагу і якщо у вас будуть додаткові питання, ви можете їх задати через відділ управління інформації та ЗМІ або напяму Компанії НАЕК «Енергоатом» і на всі питання ми надамо відповіді.

Дякую вам. Успіхів і гарного дня.

ДОДАТОК 1 Список присутніх

Список учасників публічних обговорень питань реалізації Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки на ВП Хмельницька АЕС
22 листопада 2019 року

№пп	ПІБ	Населений пункт	Представництво
1	Ганжигур О. М.	м. Хмельниць	РБЧЕРП ХАЕС
2	Смирнова Н. Б.	м. Хмельниць	РБЧЕРП ХАЕС
3	Малиш Р. О.	м. Хмельниць	РБЧЕРП ХАЕС
4	Заремський В. В.	м. Хмельниць	ЕРП ХАЕС
5	Фурсен В. В.	м. Хмельниць	ЕРП ХАЕС
6	Смитаюк М. М.	м. Хмельниць	ВМІР ХАЕС
7	Шесток Ю. І.	м. Хмельниць	ЕЦ ХАЕС
8	Грибанова З. К.	м. Хмельниць	пенсіонер КіУ
9	Малюк Л. М.	м. Хмельниць	пенсіонер
10	Левин О. В.	м. Хмельниць	пенсіонер
11	Рохонько Л. Ф.	м. Хмельниць	пенсіонер
12	Рейнальс О. І.	м. Сквира	Трудовий Пенсії
13	Малюк В. О.	м. Сквира	Трудовий Пенсії
14	Юрчук Т. І.	м. Хмельниць	РБЧЕРП ХАЕС
15	Шиньков С. А.	м. Хмельниць	РБЧЕРП ХАЕС
16	Заварова О. О.	м. Хмельниць	ЕЦ ХАЕС
17	Луден О. П.	м. Хмельниць	пенсіонер
18	Волон Л. А.	м. Хмельниць	ЕЦ ХАЕС
19	Тараторнко Ю. В.	м. Хмельниць	ВРПі SMT ХАЕС
20	Огородній Р. О.	м. Хмельниць	ЕЦ ХАЕС

21	Русинский П. М.	м. Киев	ФП „КАЕК„ Енерговод
22	Лавренко Д. А.	м. Киев	ФП „КАЕК„ Енерговод
23	Беломберова А. О.	м. Киев	ФП „КАЕК„ Енерговод
24	Григорьева О. П.	м. Хемниц	заслуженный работник культуры
25	Турецкий В. П.	м. Хемниц	рай. Перенесенный ВРПГЭС
26	Согунт А. Т.	м. Хемниц	ВРПГЭС ХАЭС
27	Мисюк Ф. С.	м. Хемниц	ВРПГЭС ХАЭС
28	Васильева О. А.	м. Хемниц	ВРПГЭС ХАЭС
29	Похороженко Н. П.	м. Хемниц	ВРПГЭС ХАЭС
30	Толстух О. В.	м. Хемниц	ВРПГЭС ХАЭС
31	Ковалева Т. А.	м. Хемниц	Хемницкая ВРПГЭС
32	Суровикова М. В.	м. Хемниц	ЕЦ ХАЭС
33	Дзисек В. И.	м. Хемниц	ЕРП ХАЭС
34	Мисерова Д. В.	м. Хемниц	ЕРП ХАЭС
35	Лембикова О. В.	м. Хемниц	ЕРП ХАЭС
36	Курочкин Ю. В.	м. Хемниц	ЕРП ХАЭС
37	Косинин П. Г.	м. Хемниц	ЕРП ХАЭС
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			

ДОДАТОК 2 Презентація «Реалізація КЗПБ (станом на 30.09.2019)»

ДОДАТОК 3 Презентація «Виконання Плану екологічних та соціальних заходів КЗПБ (станом на 30.09.2019)»

ДОДАТОК 4 Презентація «Реалізація Плану залучення зацікавлених сторін КЗПБ (станом на 30.09.2019)»

Додатки 2,3,4 див. за посиланням

<http://www.energoatom.com.ua/uploads/NTR%202019-ua.pdf>